

QUADRAAM

GELDERSE
ONDERWIJS
GROEP

JAARREKENING | 2016

Geconsolideerde balans (na resultaatverwerking)

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
Activa			
(1.2)	Materiële vaste activa	33.991.218	33.232.504
(1.3)	Financiële vaste activa	11.879	514.026
	Totaal vaste activa	34.003.097	33.746.529
(1.5)	Vorderingen	2.962.815	2.967.815
(1.6)	Effecten	8.935.662	8.177.468
(1.7)	Liquide middelen	4.111.619	2.699.759
	Totaal vlottende activa	16.010.096	13.845.042
Totaal activa		50.013.193	47.591.571
Passiva			
(2.1)	Eigen Vermogen	27.562.392	26.543.733
(2.2)	Voorzieningen	4.976.035	4.549.560
(2.3)	Langlopende schulden	2.760.594	2.779.389
(2.4)	Kortlopende schulden	14.714.172	13.718.891
Totaal passiva		50.013.193	47.591.571

Geconsolideerde staat van baten en lasten (na resultaatverwerking)

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten				
(3.1)	Rijksbijdragen	110.899.139	105.540.993	106.038.274
(3.2)	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.892.825	1.525.591	1.446.027
(3.5)	Overige baten	5.217.149	4.809.488	5.450.941
Totaal Baten		118.009.113	111.876.073	112.935.243
Lasten				
(4.1)	Personeelslasten	91.084.614	86.177.222	87.725.855
(4.2)	Afschrijvingen	4.123.270	4.484.014	4.172.322
(4.3)	Huisvestingslasten	6.423.510	6.392.252	5.153.787
(4.4)	Overige lasten	15.488.380	13.921.217	14.530.581
Totaal Lasten		117.119.774	110.974.705	111.582.546
Saldo Baten en Lasten		889.339	901.367	1.352.697
(5.0)	Financiële baten en lasten	129.321	160.773	275.283
Totaal resultaat		1.018.660	1.062.140	1.627.979

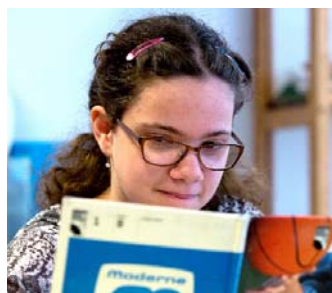
(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Totaal resultaat		1.019	1.062	1.628
Vrijval Herfstakkoord 2013 (jong voor oud)		259	233	372
Vrijval bestemmingsreserve SWV		150	150	-
Verrekening uitkeringen individueel januari t/m okt 2015		-	-	251
Vrijval Samenwerking Lerarenopleiding		70	70	12
Verkoop pand Groningensingel 1191		-	-	-579
Teruggave Belastingdienst Pro-rata		-	-	-26
Tegemoetkoming sportvelden 2015		-50	-	-
Genormaliseerd resultaat		1.447	1.515	1.658
BAPO via bestemmingsreserve		166	87	296
Genormaliseerd operationeel resultaat		1.613	1.602	1.954

Voor nadere toelichting van het genormaliseerde resultaat zie hoofdstuk A3.4 Financiën.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen in €)	2016	2015
Saldo baten en lasten	889.339	1.352.697
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	4.115.321	2.660.760
Mutaties voorzieningen	426.475	762.254
	4.541.796	3.423.014
Mutatie in werkkapitaal	273.208	-683.610
Kasstroom uit bedrijfsoperaties:		
Ontvangen interest	140.617	301.537
Betaalde interest	11.295	26.254
	129.321	275.283
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	5.833.665	4.367.387
Investeringsactiviteiten:		
Investeringsactiviteiten in MVA (-/-)	-4.874.033	-5.687.910
Desinvesteringen in MVA	-	1.881.955
Investeringsactiviteiten in FVA (-/-)	502.147	-497.226
	-4.371.886	-4.303.181
Totaal kasstroom uit Investeringsactiviteiten	-4.371.886	-4.303.181
Financieringsactiviteiten:		
Aflossing langlopende schulden (-/-)	-49.916	-49.916
	-49.916	-49.916
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-49.916	-49.916
Mutaties liquide middelen	1.411.860	14.290

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2016

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Samenwerkingsstichting Voortgezet Onderwijs Overbetuwe, Arnhem, Renkum en Liemers (verkorte naam: Stichting Quadraam) met statutaire zetel te Duiven, kantoorhoudende Saturnus 7, 6922 LX Duiven onder Kamer van Koophandel-nummer 41053607 heeft zonder winstoogmerk ten doel de behartiging en de bevordering van het voortgezet onderwijs aansluitend aan het basisonderwijs, in de Liemers, de Overbetuwe en Arnhem. De jaarrekening heeft betrekking op Stichting Quadraam en haar deelnemingen.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) en de Beleidsregels toepassing WNT van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de organisatie zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de staat van baten en lasten van de organisatie conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van organisaties waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebeurtenissen na balansdatum

Quadraam heeft in 2016 met goedkeuring van de Raad van Toezicht be-

sloten de laatste activiteiten binnen Quadraam BV met ingang van 1 januari 2017 te stoppen. Op het moment van dit besluit had Quadraam BV 1 medewerker met een dienstverband van 0,5 fte in dienst. Dit dienstverband is door de Stichting in 2017 overgenomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de Stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of be-

trouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord in het jaar waarin goederen zijn geleverd en diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de Stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op gehele getallen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor herziening gevolgen heeft. Indien voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Stichting en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de Stichting een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

Tot de consolidatiekring behoren Stichting Quadraam en de 100% deelneming Quadraam Krachtwerk B.V. (hierna: Quadraam BV). In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De deelneming is integraal geconsolideerd.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten. De Stichting maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten) en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Gekochte leningen en obligaties

Gekochte leningen en obligaties waarvan de Stichting de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Investerings in eigenvermogensinstrumenten met beursnotering

De beleggingen van de Stichting in aandelen betreffen beleggingen in aandelen met een hoofdsomgarantie. De aandelen worden gewaardeerd tegen hun kostprijs. Een eventuele koersstijging per einde looptijd wordt in de staat van baten en lasten verantwoord. Er vinden geen dividend uitkeringen plaats.

Vorderingen en schulden

Debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, dus rekening houdend met de tijdswaarden van geld, verminderd met bijzondere waardevermindering.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Toelichting bij balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Overheidssubsidies worden in mindering gebracht op de kostprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Soort Materiële vaste activa	Afschrijvingspercentage
Grond	0%
Gebouwen	2,5%
Verbouwingen	5%
Inventaris en apparatuur	10%
Netwerken, servers en smartboards	20%
Boeken	25%
ICT	25%
Wifi	33%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde.

Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de Stichting gehanteerd. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Stichting en haar deelneming onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa, zijnde vorderingen met een looptijd langer dan één jaar, zijn opgenomen onder het hoofd Financiële instrumenten.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kas-

stromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen of de directe opbrengstwaarde, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële vaste activa beoordeelt de instelling op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij aanwezigheid van objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de instelling de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de staat van baten en lasten.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeur-

tenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bij een investering in eigenvermogensinstrumenten op kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het financieel actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de actuele vermogenskostenvoet voor een soortgelijk financieel actief. Het bijzondere waardeverminderingverlies wordt slechts teruggenomen indien het wegnemen van de indicatie van een bijzondere waardevermindering objectief waarneembaar is.

Vorderingen en effecten

De grondslagen voor de waardering van vorderingen en effecten zijn beschreven onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts wordt er indien van toepassing binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Herwaarderingsreserve

Waardevermeerderingen van activa die worden gewaardeerd tegen actuele waarde worden opgenomen in de herwaarderingsreserve. Uitzondering hierop vormen financiële instrumenten en andere beleggingen die worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Waardevermeerderingen van die activa worden onmiddellijk in het resultaat verwerkt. Daarnaast wordt voor die activa een herwaarderingsreserve gevormd ten laste van de overige reserves als geen sprake is van frequente marktnoteringen.

De herwaarderingsreserve wordt gevormd per individueel actief en is niet hoger dan het verschil tussen de boekwaarde op basis van historische kostprijs en de boekwaarde op basis van actuele waarde. De herwaarderingsreserve wordt verminderd met de gerealiseerde herwaarderingsreserve (verband houdend met systematische afschrijvingen van het actief). Op de herwaarderingsreserve wordt waardeverminderingen van het betreffende actief, niet zijnde systematische afschrijvingen, in mindering gebracht.

Als een actief wordt vervreemd, valt een eventueel aanwezige herwaarderingsreserve met betrekking tot dat actief vrij ten gunste van de overige reserves.

Voorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, hetzij tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening Sparen persoonlijk budget

In de cao VO 2014-2015 is vastgesteld dat iedere medewerker vanaf 1 augustus 2014 recht heeft op een persoonlijk budget per jaar (voor parttimers naar rato van hun betrekkingsomvang). Per 1 augustus 2014 zijn de Bapo, het trekkingsrecht en de leeftijdsdagen voor het OOP komen te vervallen. Voor de Bapo gerechtigden is een overgangsregeling bepaald.

Elke medewerker krijgt daarvoor in plaats een persoonlijk budget van jaarlijks 50 uur (naar rato van betrekkingssomvang. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen.

Voorziening Groot onderhoud

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud van panden, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. De toevoegingen van de voorziening worden bepaald op basis van het geschatte bedrag van groot onderhoud en de periode die telkens verloopt tussen de werkzaamheden van groot onderhoud, een en ander zoals blijkend uit het meerjarenonderhoudsplan. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Voorziening reorganisatie

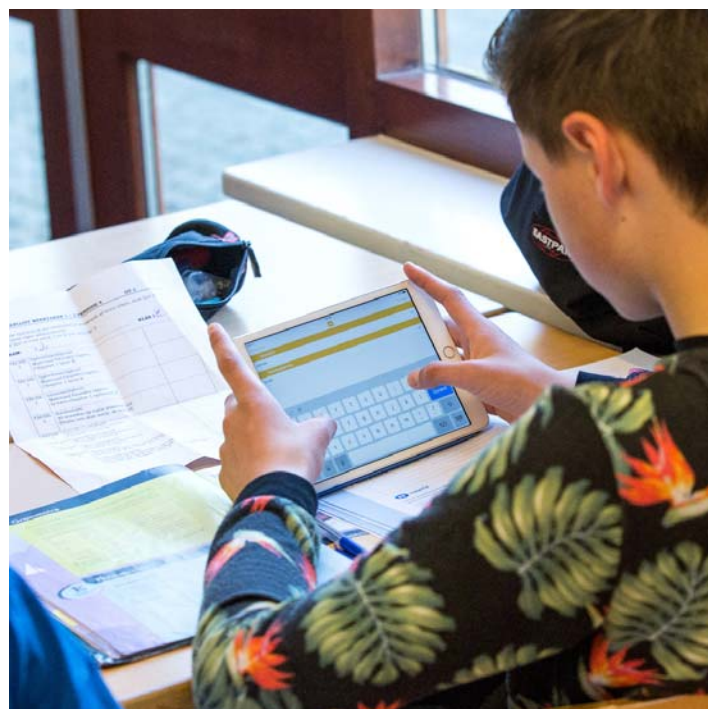
De voorziening is gevormd voor het actief inzetten op mobiliteit van de bestaande formatie.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa. Schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen, waaronder de (geoordeelde) subsidies OCW en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze baten betrekking hebben op een specifiek doel dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Rijksbijdragen OCW

Onder de Rijksbijdragen OCW worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door het Ministerie van OCW. Voor zover de bestedingen in relatie met de toegekende, door de minister geoordeelde middelen achterblijven vindt passivering op de balans plaats onder de kortlopende schulden.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeente of provincie. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie en/of andere overheidsinstellingen. De verantwoording van de overige opbrengsten uit het verlenen van diensten (w.o. detachering, verhuur ruimte) geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt – overeenkomstig de RJ – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor Quadraam voor de pensioenpremië in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

De dekkingsgraad van het ABP Pensioenfonds bedraagt per 31 december 2016 96,6%.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de staat van baten en lasten, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-afrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Vreemde valuta

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Kosten en opbrengsten worden omgerekend tegen koers op transactiedatum.

Operationele leases

Als de Stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

(1.2) Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit-betalingen	Totaal
Stand per 1 januari 2016				
Aanschafwaarde	30.879.866	35.750.969	1.819.773	68.450.608
Cumulatieve afschrijving	8.633.057	26.585.045	-	35.218.102
Boekwaarde	22.246.809	9.165.923	1.819.773	33.232.504
Mutaties 2016				
Investerings	1.318.239	3.375.899	179.895	4.874.033
Desinvesterings	-	-	-	-
Afschrijvingen	975.377	3.139.944	-	4.115.321
Totaal mutaties	342.862	235.956	179.895	758.713
Stand per 31 december 2016				
Aanschafwaarde	32.198.105	39.126.868	1.999.668	73.324.641
Cumulatieve afschrijving	9.608.434	29.724.989	-	39.333.423
Boekwaarde	22.589.671	9.401.880	1.999.668	33.991.219

De toename van het saldo op 1.2.4 in uitvoering en vooruitbetalingen van € 179.895 bestaat uit ontvangen subsidies a € 7.407.900 en geïnvesteerde bedragen a € 7.587.794,68.

(1.3) Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

Verloopoverzicht	1.3.7 Overige vorderingen		Totaal 1.3.7 Overige vorderingen
	PC Privé	Stichting Nour Al Houda	
Stand per 1 januari 2016			
Boekwaarde	14.026	500.000	514.026
Mutaties 2016			
Investerings en verstrekte leningen	7.856	-	7.856
Desinvesterings en afgeloste leningen	10.002	500.000	510.002
Totaal mutaties	-2.146	-500.000	-502.146
Stand per 31 december 2016			
Boekwaarde	11.880	-	11.880

(1.5) Vorderingen

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.1	Debiteuren	975.706	1.261.737
1.5.6	Overige overheden	300.299	110.408
1.5.7	Overige vorderingen	545.386	617.518
1.5.8	Overlopende activa	1.197.654	1.028.107
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	56.229	49.955
Totaal 1.5 Vorderingen		2.962.815	2.967.815

Vorderingen hebben allen een looptijd korter dan 1 jaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit overzicht (1.5) weergegeven.

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.7.1	Personeel	9.455	6.965
1.5.7.2	Overig	535.931	610.553
Totaal 1.5.7 Overige vorderingen		545.386	617.518

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
Rente		87.654	117.612
Samenwerkingsverbanden		163.330	213.511
Overige		284.947	279.429
Totaal 1.5.7.2 Overige		535.931	610.553

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1.191.245	1.011.594
1.5.8.2	Verstrekke voorschotten	6.409	16.512
Totaal 1.5.8 Overlopende activa		1.197.654	1.028.107

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.9.1	Stand per 1-1	49.955	52.691
1.5.9.2	Dotatie	29.432	5.585
1.5.9.3	Onttrekking	23.158	8.321
Totaal 1.5.9 Af: Totaal Voorzieningen wegens oninbaarheid		56.229	49.955

(1.6) Effecten

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.6.1	Aandelen	200.000	200.000
1.6.2	Obligaties	8.735.662	7.977.468
Totaal 1.6 Effecten		8.935.662	8.177.468

(1.7) Liquide middelen

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.7.1	Kasmiddelen	15.175	18.609
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	2.612.499	602.546
1.7.4	Overige liquide middelen	1.483.945	2.078.603
Totaal 1.7 Liquide middelen		4.111.619	2.699.759

Alle liquide middelen staan ter directe beschikking van de stichting.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Passiva

(2.1) Eigen Vermogen

(bedragen in €)		1-1-2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016
2.1.1	Algemene reserve	21.363.667	1.829.482	46.597	23.239.745
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	3.642.021	-810.821	-	2.831.200
2.1.6	Herwaarderingsreserve	1.538.045	-	-46.597	1.491.448
Totaal 2.1 Eigen Vermogen		26.543.733	1.018.660	-	27.562.393

(bedragen in €)		Stand per 1-1-2016	Resultaat	Stand per 31-12-2016
Personeel		996.042	-	996.042
Huisvesting		89.916	-	89.916
Boekenfonds		356.060	-	356.060
Bapo		1.376.787	-165.980	1.210.807
Herfstakkoord		425.233	-425.233	-
Samenwerking Lerarenopleiding		247.915	-69.541	178.374
Samenwerkingsverband		150.068	-150.068	-
Totaal 2.1.2 Bestemmingsreserve		3.642.021	-810.821	2.831.200

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

In artikel 15 van de statuten van de Stichting Quadraam, met nummer JR – 20110270/1, staat het volgende opgenomen:

Artikel 15

Boekjaar en jaarstukken van de stichting

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het College van Bestuur sluit per de laatste dag van het boekjaar de boeken van de stichting af en maakt daaruit zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, een balans en een staat van baten en lasten op over het verstreken boekjaar. De omvang en opbouw van de bezoldiging van de leden van het College van Bestuur alsmede de hoogte van de in enig jaar aan de leden van het College van Bestuur en de leden van de Raad van Toezicht verstrekte vergoedingen worden opgenomen in het financieel jaarverslag van de stichting.
3. Het College van Bestuur laat, alvorens tot de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten over te gaan, deze stukken doen onderzoeken door een door de Raad van Toezicht aan te wijzen registeraccountant.
4. Deze deskundige brengt betreffende zijn onderzoek een goedkeurende verklaring uit aan het College van Bestuur en de Raad van Toezicht.

Het gerealiseerde exploitatieresultaat over 2016 wordt als volgt verdeeld:

(Voorstel) bestemming resultaat	
Resultaat Exploitatie 2016	
Resultaatverdeling	
Algemene reserve	1.829.482
Bestemmingsreserve BAP0	-165.980
Bestemmingsreserve Herfstakkoord	-425.233
Bestemmingsreserve Samenwerking Lerarenopleiding	-69.541
Samenwerkingsverband	-150.068
Totaal resultaat	1.018.660

Toelichting op de geconsolideerde balans

(2.2) Voorzieningen

(bedragen in €)	2.2.1 Personeelsvoorzieningen			2.2.3 Overige voorzieningen	Totaal 2.2 Voorzieningen
	Voorziening Jubileum-gratificatie	Voorziening Mobiliteit	Voorziening Sparen persoonlijk budget	Voorziening Groot onderhoud	
Stand per 1-1-2016	920.715	-	810.343	2.818.502	4.549.560
Dotaties	27.621	338.870	748.573	647.703	1.762.768
Onttrekkingen	-	-	-	1.061.132	1.061.132
Vrijval	218.256	-	-	56.905	275.161
Stand per 31-12-2016	730.080	338.870	1.558.916	2.348.169	4.976.035
Kortlopend deel < 1 jaar	73.008	338.870	155.892	-	567.770
Langlopend deel > 5 jaar	657.072	-	1.403.025	2.348.169	4.408.266

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties, en is nagenoeg geheel langlopend.

Voorziening sparen persoonlijk budget

De voorziening sparen persoonlijk budget heeft betrekking op de regeling die is opgenomen in de cao 2014-2015 waarin is vastgesteld dat iedere medewerker vanaf 1 augustus 2014 recht heeft op een persoonlijk budget per jaar.

Voorziening mobiliteit

De voorziening is gevormd voor het actief inzetten op mobiliteit van de bestaande formatie.

(2.3) Langlopende schulden

(bedragen in €)	2.3.5 Overige langlopende schulden		Totaal 2.3 Langlopende schulden
	Hypothecaire lening	Spaarverlof	
Stand per 1-1-2016	549.074	2.230.315	2.779.389
Aangeane leningen	-	240.938	240.938
Aflossingen	49.916	209.818	259.734
Stand per 31-12-2016	499.158	2.261.435	2.760.593
Looptijd < 1 jaar	49.916	-	49.916
Looptijd > 5 jaar	249.579	2.261.435	2.511.014
Rentevoet	2,00%	-	-

De hypothecaire lening heeft betrekking op het stergebouw van het Olympus College.

De zekerheid die behoort tot het spaarverlof is dat medewerkers te allen tijde recht behouden op opname van spaarverlof. Indien de medewerker uit dienst gaat, wordt het spaarsaldo uitbetaald.

Toelichting op de geconsolideerde balans

(2.4) Kortlopende schulden

a(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
2.4.3	Crediteuren	1.356.618	1.059.284
2.4.4	OCW	53.399	-
2.4.7	Belastingen en premies soc. verzekeringen	3.942.660	3.889.756
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	935.737	988.348
2.4.9	Overige kortlopende schulden	320.922	230.479
2.4.10	Overlopende passiva	8.104.838	7.551.024
Totaal 2.4 Kortlopende schulden		14.714.172	13.718.891

Quadraam beschikt over een rekening courant krediet van EUR 7 miljoen, echter hiervan is 2016 geen gebruik gemaakt.

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit bovenstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
2.4.7.1	Loonheffing	2.959.283	2.949.853
2.4.7.2	Omzetbelasting	7.682	3.867
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	975.695	936.035
Totaal 2.4.7 Belastingen en premies soc. verzekeringen		3.942.660	3.889.756

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
2.4.10.2	Vooruitontvangen subsidies OCW	486.513	655.885
2.4.10.4	Vooruitontvangen termijnen	1.872.396	1.667.137
2.4.10.5	Vakantiegeld- en dagen	2.859.871	2.798.391
2.4.10.6	Accountants- en administratiekosten	38.672	36.000
2.4.10.7	Rente	1.198	2.100
2.4.10.8	Overige	2.846.188	2.391.511
Totaal 2.4.10 Overlopende passiva		8.104.838	7.551.024

Financiële instrumenten

Algemeen

Quadraam maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de organisatie blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat de stichting loopt concentreert zich voornamelijk bestaande op debiteuren en overige vorderingen. Met de meeste tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben in het verleden aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico en kasstroomrisico

De organisatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteafspraken loopt de organisatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico.

Prijsrisico

Als gevolg van beleggingen in beursgenoteerde obligaties loopt de organisatie prijsrisico. Fluctuaties in de koers hebben een beperkte impact op het resultaat en op het eigen vermogen van de stichting.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Baten

(3.1) Rijksbijdragen

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	101.989.163	99.182.311	99.192.675
3.1.2	Overige subsidies OCW	8.440.483	5.839.604	5.767.278
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	469.494	519.078	1.078.321
Totaal 3.1 Rijksbijdragen		110.899.139	105.540.993	106.038.274

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.2.1.1	Geoormerkte subsidies	786.080	684.519	790.413
3.1.2.2.1	Niet-geoormerkte subsidies	7.654.403	5.155.085	4.976.865
Totaal 3.1.2 Overige subsidies OCW		8.440.483	5.839.604	5.767.278

(3.2) Overige overheidsbijdragen en -subsidies

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en -subsidies	941.965	752.400	703.708
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	950.860	773.191	742.319
Totaal 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		1.892.825	1.525.591	1.446.027

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Bijdragen huisvesting		540.927	521.500	489.640
Subsidievergoeding ID-banen		32.418	37.666	37.666
Bijdrage overige		368.620	193.234	176.401
Totaal 3.2.1.2 Overige gemeentelijke bijdr. en subsidies		941.965	752.400	703.708

(3.5) Overige baten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.1	Verhuur	313.361	438.000	405.906
3.5.2	Detachering personeel	756.824	758.730	535.920
3.5.3	Schenking	-	-	16.000
3.5.4	Sponsoring	560	-	3.850
3.5.5	Ouderbijdragen	3.480.770	3.136.503	3.198.208
3.5.6	Overige	665.635	476.255	1.291.057
Totaal 3.5 Overige baten		5.217.149	4.809.489	5.450.941

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Samenwerkingsverband		13.500	13.500	241.426
Boekenfonds		-	28.500	19.966
Kantine opbrengsten		62.579	48.216	61.768
Personele baten		81.377	11.820	111.659
Overdrachtgelden		127.452	-	-
Overige		380.727	374.220	856.239
Totaal 3.5.6 Overige		665.635	476.255	1.291.057

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

Lasten

(4.1) Personeelslasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1	Lonen en salarissen	85.408.300	82.080.159	83.675.088
4.1.2	Overige personele lasten	6.037.641	3.840.912	4.232.768
4.1.3	Uitkeringen	-361.327	256.151	-182.000
Totaal 4.1 Personeelslasten		91.084.614	86.177.222	87.725.855

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	68.849.395	65.647.484	67.183.767
4.1.1.2	Sociale lasten	8.219.820	8.061.843	7.856.668
4.1.1.3	Pensioenpremies	8.339.085	8.370.832	8.634.653
Totaal 4.1.1 Lonen en salarissen		85.408.300	82.080.159	83.675.088

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	927.930	272.753	467.107
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	2.578.032	1.390.157	1.649.468
4.1.2.3	Overig	2.531.679	2.178.002	2.116.193
Totaal 4.1.2 Overige personele lasten		6.037.641	3.840.912	4.232.768

Gemiddeld aantal FTE's

Het gemiddeld aantal FTE's bedraagt in 2016: 1.262,44 (2015: 1.277,05). Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland.

de waarover de bijdragen zijn verschuldigd. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

Pensioenregeling

Stichting Quadraam is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegdpensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). Gezien het feit dat de pensioenregeling een multi-employer regeling betreft is de pensioenregeling en een toegezegdebijdrageregeling (defined contribution-regeling) verantwoord. De verplichtingen in verband met bijdragen aan de pensioenregeling zijn derhalve als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de perio-

De medewerkers van Quadraam vallen onder de CAO VO. De pensioenen van de stichting zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl). Per ultimo 2016 staat de dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP op 96,6%.

(4.2) Afschrijvingen

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2.2	Materiële vaste activa	4.123.270	4.484.014	4.172.322
Totaal 4.2 Afschrijvingen		4.123.270	4.484.014	4.172.322

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Gebouwen en verbouwingen	975.377	1.041.303	961.942
	Inventaris en apparatuur	3.147.893	3.442.711	3.210.380
Totaal 4.2.2 Afschrijvingen Materiële vaste activa		4.123.270	4.484.014	4.172.322

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

(4.3) Huisvestingslasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3.1	Huur	776.811	636.661	629.417
4.3.2	Verzekeringen	6.940	14.500	13.811
4.3.3	Onderhoud	1.563.846	1.697.455	515.897
4.3.4	Energie en water	1.570.672	1.606.503	1.636.581
4.3.5	Schoonmaakkosten	2.016.508	2.034.223	2.013.642
4.3.6	Heffingen	372.745	265.143	228.578
4.3.8	Overige	115.990	137.767	115.862
Totaal 4.3 Huisvestingslasten		6.423.510	6.392.252	5.153.787

(4.4) Overige lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.1	Administratie en beheerslasten	5.207.090	5.354.872	4.922.917
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.160.755	4.198.270	4.117.761
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	590.798	647.703	1.396.797
4.4.4	Overige	5.529.736	3.720.372	4.093.106
Totaal 4.4 Overige lasten		15.488.380	13.921.217	14.530.581

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit bovenstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Administratie- en beheerslasten		506.034	433.834	468.085
Kosten hardware- en software		954.866	1.115.509	926.757
Contributies en abonnementen		375.294	353.553	358.713
Kopieerkosten		419.964	541.382	419.524
Telefoon- en portokosten		272.590	318.444	308.252
Organisatie- en advieskosten		2.086.037	1.997.346	1.833.402
Public Relations kosten		412.722	322.900	393.774
Afboeking en voorziene debiteuren		30.099	132.766	63.652
Accountantskosten		81.927	75.000	84.446
Verzekeringen		67.556	64.138	66.311
Totaal 4.4.1 Administratie en beheerslasten		5.207.090	5.354.872	4.922.917

(bedragen in €)	Realisatie 2016			Realisatie 2015		
	Flynth	Overig	Totaal	KPMG / Flynth	Overig	Totaal
Honorarium onderzoek jaarrekening	74.970	-	-	78.350	-	78.350
Honorarium andere controleopdrachten	6.958	-	-	6.096	-	6.096
Totaal Accountantskosten	81.927	-	-	84.446	-	84.446

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Leermiddelen		2.877.883	2.731.124	2.757.111
Digitale leermiddelen		513.872	441.628	472.439
Leer- en hulpmiddelen		720.156	938.018	834.925
Inventaris		48.845	87.500	53.287
Totaal 4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen		4.160.755	4.198.270	4.117.761

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Dotatie overige voorzieningen (onderhoud)	590.798	647.703	1.396.797
Totaal 4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	590.798	647.703	1.396.797

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Culturele- en buitenschoolse activiteiten	2.214.707	1.643.753	1.852.098
Kosten gedetacheerde leerlingen	2.644.048	1.528.369	1.573.381
Wervingskosten leerlingen	60.515	74.500	86.606
Zorgkosten leerlingen	545.802	438.900	527.459
Kantinekosten	64.664	34.850	53.561
Totaal 4.4.4 Overige	5.529.736	3.720.372	4.093.106

(5) Financiële baten en lasten

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
(5.1) Rentebaten	6.202	-	16.842
(5.3) Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	-22.994	-	103.224
(5.4) Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	157.409	194.188	181.471
(5.5) Rentelasten	-11.295	-33.415	-26.254
Totaal 5 Financiële baten en lasten	129.321	160.773	275.283

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huisvesting

In 2016 zijn de bouwwerkzaamheden voor de nieuwbouw Arnhem International School in de wijk Schuytgraaf in Arnhem van start gegaan. De totale investering in de nieuwbouw AIS inclusief bijdragen van de gemeente Arnhem, Nijmegen, Wageningen/Ede/Barneveld en de provincie Gelderland is € 9.200k, waaronder een eigen investering van Qua-

draam van maximaal € 1.063k. Het gebouw komt in juridische én economische eigendom van Quadraam. Naar verwachting zal het nieuwe pand in maart 2017 worden opgeleverd.

In 2016 zijn tevens bouwprojecten gestart voor een extra etage van Lyceum Elst, voor nieuwbouw van het Lorentz, verbouwing van het Beekdal en het Montessori College. Naar verwachting zullen deze projecten in 2017 afgerond worden.

Leasing

(bedragen in € exclusief omzetbelasting)				
Autoleasing: Sternlease	32.483	< 1 jaar	57.336	> 1 jaar en < 5 jaar
Kluisjes: Noki Lock	73.982	< 1 jaar	295.928	> 1 jaar en < 5 jaar

Aanbestedingscontracten

Quadraam heeft diverse contracten afgesloten waaruit een afnameverplichting voortvloeit. Hieronder een overzicht van deze contracten:

Contracten

Dienst	Looptijd	Contractwaarde in € per jaar	Partij
Levering personeelsinformatiesysteem	Onbepaalde tijd	104.500	AFAS
Licentie Magister	31-07-17	175.750	Schoolmaster
Licentie SomToday	Onbepaalde tijd	105.000	SomToday
IT-dienstverlening	23-10-17	594.000	Unilogic
Hosting Exact	31-12-18	38.300	VCD
Onderhoud brandmeldinstallaties, meldkamer en	31-12-17	27.000	VDP Beveiligingstechnieken
Huur en onderhoud repro	31-05-20	58.000	Canon
Levering elektra	31-12-17	232.900	Engie
Accountancy diensten	31-12-19	50.800	Flynth Audit
Levering gas	31-12-17	176.867	Greenchoice
Netwerkbeheer	01-10-17	66.800	Triple P
Abonnementen Mobiele telefonie	01-07-19	52.500	KPN
Internetverbinding	29-01-18	59.400	Triple P/Surfnet
Huur en onderhoud Multifunctionals + repro's	01-10-20	176.500	Ricoh
Schoonmaakdienstverlening	01-02-18	1.204.266	Aalbers
Schoonmaakdienstverlening	01-02-18	413.662	Nederrijn
Sanitaire voorzieningen	01-02-18	244.962	Nederrijn
Licenties ELO	01-08-18	128.387	It's learning
Schoonmaak kwaliteitsinspecties	01-02-18	39.845	Pro Mereor
Beheer netwerk	30-09-17	80.780	Triple P
Microsoft licenties	31-12-17	135.630	SLB Diensten
Totaal		4.165.849	

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

BWW regeling

De Boven Wettelijk Werkloosheidsuitkeringregeling (BWW) wordt sinds ultimo 2012 gepresenteerd als een Niet uit de balans blijkende verplichting.

In 2016 is er aan gemiddeld 70 (ex-) werknemers van Quadraam een uitkering betaald de verrekening van het Ministerie van OCW in 2016 bedroeg in totaal € 267k, waarvan DUO de resterende maanden van 2015 (november en december) ingehouden en de periode jan t/m augustus van 2016. Om dezelfde systematiek als in 2015 te hanteren is er een inschatting gemaakt van de inhouding voor september en oktober.

In 2017 wordt een bedrag verwacht rond de 360k voor de 25% ERD van de lasten van (boven) wettelijke ww-uitkeringen.

Niet uit de balans blijkende rechten

Conform artikel 5 van de regeling “Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs” is het mogelijk een vordering op te nemen in de balans op OCW. Quadraam heeft er voor gekozen de vordering op OCW niet via de balans te laten lopen maar via de “Niet uit de balans blijkende rechten” in de jaarrekening te presenteren. Het niet uit de balans blijkende recht op OCW bedraagt dit verslagjaar € 6.507k.

Fiscale eenheid Stichting en BV

Stichting Quadraam en Quadraam BV vormen samen een fiscale eenheid in de zin van artikel 7 lid 4 Wet op de Omzetbelasting. Deze fiscale eenheid staat bij de Belastingdienst bekend onder de naam “Stichting Quadraam, Quadraam BV” en is geregistreerd onder nummer 8156.218.51.

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
Activa			
(1.2)	Materiële vaste activa	33.983.413	33.222.029
(1.3)	Financiële vaste activa	11.879	514.026
	Totaal vaste activa	33.995.293	33.736.054
(1.5)	Vorderingen	3.903.872	3.655.335
(1.6)	Effecten	8.935.662	8.177.468
(1.7)	Liquide middelen	4.091.304	2.671.246
	Totaal vlottende activa	16.930.838	14.504.050
Totaal activa		50.926.131	48.240.104
Passiva			
(2.1)	Eigen Vermogen	27.562.392	26.543.733
(2.2)	Voorzieningen	5.947.971	5.238.628
(2.3)	Langlopende schulden	2.760.594	2.779.389
(2.4)	Kortlopende schulden	14.655.175	13.678.355
Totaal passiva		50.926.131	48.240.104

Enkelvoudige staat van baten en lasten

(na resultaatverwerking)

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Baten				
(3.1)	Rijksbijdragen	110.899.139	105.540.993	106.046.722
(3.2)	Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.685.604	1.182.841	1.193.813
(3.5)	Overige baten	5.224.831	4.794.988	5.433.400
Totaal Baten		117.809.574	111.518.823	112.673.934
Lasten				
(4.1)	Personeelslasten	90.834.557	85.884.147	87.393.189
(4.2)	Afschrijvingen	4.120.599	4.479.374	4.168.622
(4.3)	Huisvestingslasten	6.244.458	6.385.979	5.092.647
(4.4)	Overige lasten	15.437.754	13.896.467	14.524.288
Totaal Lasten		116.637.368	110.645.967	111.178.746
Saldo Baten en Lasten		1.172.206	872.855	1.495.188
(5.0)	Financiële baten en lasten	129.321	160.773	275.272
Totaal resultaat		1.301.528	1.033.628	1.770.460
(7.0)	Resultaat deelnemingen	-282.867	-28.512	-142.482
Totaal resultaat		1.018.660	1.005.116	1.627.979

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2016

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van de juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de Stichting in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de Stichting en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

Activa

(1.2) Materiële vaste activa

Verloopoverzicht	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.4 In uitvoering en vooruit-betalingen	Totaal
Stand per 1 januari 2016				
Aanschafwaarde	30.879.866	35.716.372	1.819.773	68.416.011
Cumulatieve afschrijving	8.633.057	26.560.924	-	35.193.981
Boekwaarde	22.246.808	9.155.448	1.819.773	33.222.029
Mutaties 2016				
Investerings	1.318.239	3.375.899	179.894	4.874.032
Desinvesterings	-	-	-	-
Afschrijvingen	975.377	3.137.273	-	4.112.650
Totaal mutaties	342.862	238.626	179.894	761.382
Stand per 31 december 2016				
Aanschafwaarde	32.198.105	39.092.271	1.999.667	73.290.043
Cumulatieve afschrijving	9.608.434	29.698.197	-	39.306.631
Boekwaarde	22.589.671	9.394.075	1.999.667	33.983.413

De toename van het saldo op 1.2.4 in uitvoering en vooruitbetalingen van € 179.895 bestaat uit ontvangen subsidies a € 7.407.900 en geïnvesteerde bedragen a € 7.587.794,68.

(1.3) Financiële vaste activa

Verloopoverzicht	PC Privé	Stichting Nour Al Houda	Totaal 1.3.7 Overige vorderingen
Stand per 1 januari 2016			
Boekwaarde	14.026	500.000	514.026
Mutaties 2016			
Investerings en verstrekte leningen	7.856	-	7.856
Desinvesterings en afgeloste leningen	10.002	500.000	510.002
Totaal mutaties	-2.146	-500.000	-502.146
Stand per 31 december 2016			
Boekwaarde	11.880	-	11.880

(1.5) Vorderingen

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.1	Debiteuren	896.856	1.207.783
1.5.4	Andere deelnemingen	1.019.907	796.925
1.5.6	Overige overheden	300.299	110.408
1.5.7	Overige vorderingen	545.386	566.226
1.5.8	Overlopende activa	1.197.654	1.023.948
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	56.229	49.955
Totaal 1.5 Vorderingen		3.903.872	3.655.335

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit bovenstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.7.1	Personeel	9.455	6.965
1.5.7.2	Overige	535.931	559.261
Totaal 1.5.7 Overige vorderingen		545.386	566.226

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
Rente		87.654	117.612
Samenwerkingsverbanden		163.330	213.511
Overige		284.947	228.138
Totaal 1.5.7.2 Overige		535.931	559.261

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1.191.245	1.007.436
1.5.8.2	Verstrekte voorschotten	6.409	16.512
Totaal 1.5.8 Overlopende activa		1.197.654	1.023.948

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.5.9.1	Stand per 1-1	49.955	52.691
1.5.9.2	Dotatie	29.432	5.585
1.5.9.3	Onttrekking	23.158	8.321
Totaal 1.5.9 Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid		56.229	49.955

(1.6) Effecten

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.6.1	Aandelen	200.000	200.000
1.6.2	Obligaties	8.735.662	7.977.468
Totaal 1.6 Effecten		8.935.662	8.177.468

(1.7) Liquide middelen

(bedragen in €)		31-12-2016	31-12-2015
1.7.1	Kasmiddelen	15.175	18.606
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	2.592.184	574.037
1.7.4	Overige liquide middelen	1.483.945	2.078.603
Totaal 1.7 Liquide middelen		4.091.304	2.671.246

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

Passiva

(2.1) Eigen Vermogen

(bedragen in €)		Stand per 1-1-2016	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2016
2.1.1	Algemene reserve	21.363.667	1.829.482	46.597	23.239.745
2.1.2	Bestemmingsreserve (publiek)	3.642.021	-810.821	-	2.831.200
2.1.6	Herwaarderingsreserve	1.538.045	-	-46.597	1.491.448
Totaal 2.1 Eigen Vermogen		26.543.733	1.018.660	-	27.562.393

(bedragen in €)		1-1-2016	Resultaat	Stand per 31-12-2016
Personeel		996.042	-	996.042
Huisvesting		89.916	-	89.916
Boekenfonds		356.060	-	356.060
Bapo		1.376.787	-165.980	1.210.807
Herfstakkoord		425.233	-425.233	-
Samenwerking Lerarenopleiding		247.915	-69.541	178.374
Samenwerkingsverband		150.068	-150.068	-
Totaal 2.1.2 Bestemmingsreserve		3.642.021	-810.821	2.831.200

(2.2) Voorzieningen

(bedragen in €)	2.2.1 Personeelsvoorzieningen			2.2.3 Overige voorzieningen		Totaal 2.2 Voorzieningen
	Voorziening Jubileum- gratificatie	Voorziening Mobiliteit	Voorziening Sparen persoonlijk budget	Voorziening Groot onderhoud	Quadraam Krachtwerk BV	
Stand per 1-1-2016	920.715	-	810.343	2.818.502	689.069	5.238.629
Dotaties	27.621	338.870	748.573	647.703	282.867	2.045.635
Onttrekkingen	-	-	-	1.061.132	-	1.061.132
Vrijval	218.256	-	-	56.905	-	275.161
Stand per 31-12-2016	730.080	338.870	1.558.916	2.348.169	971.936	5.947.971
Kortlopend deel < 1 jaar	73.008	338.870	155.892	-	971.936	1.649.676
Langlopend deel > 5 jaar	657.072	-	1.403.025	2.348.169	-	2.348.169

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband, en is grotendeels langlopend.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan de panden en installaties, en is nagenoeg geheel langlopend.

Voorziening sparen persoonlijk budget

De voorziening sparen persoonlijk budget heeft betrekking op de regeling die is opgenomen in de cao 2014-2015 waarin is vastgesteld dat iedere medewerker vanaf 1 augustus 2014 recht heeft op een persoonlijk budget per jaar.

Voorziening mobiliteit

De voorziening is gevormd voor het actief inzetten op mobiliteit van de bestaande formatie.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

(2.3) Langlopende schulden

(bedragen in €)	2.3.5 Overige langlopende schulden		Totaal 2.3 Langlopende schulden
	Hypothecaire lening	Spaarverlof	
Stand per 1-1-2016	549.074	2.230.315	2.779.389
Aangegane leningen	-	240.938	240.938
Aflossingen	49.916	209.818	259.734
Stand per 31-12-2016	499.158	2.261.435	2.760.594
Looptijd < 1 jaar	49.916	-	49.916
Looptijd > 5 jaar	249.578	2.261.435	2.511.014
Rentevoet	2,00%	-	-

De hypothecaire lening heeft betrekking op het stergebouw van het Olympus College.

De zekerheid die behoort tot het spaarverlof is dat medewerkers ten allen tijden recht behouden op opname van spaarverlof. Indien de medewerker uit dienst gaat wordt het spaarsaldo uitbetaald.

(2.4) Kortlopende Schulden

(bedragen in €)	31-12-2016	31-12-2015
2.4.3 Crediteuren	1.345.029	1.052.494
2.4.4 OCW	53.399	-
2.4.7 Belastingen en premies soc. verzekeringen	3.966.689	3.888.546
2.4.8 Schulden ter zake pensioenen	935.405	987.624
2.4.9 Overige kortlopende schulden	320.922	230.479
2.4.10 Overlopende passiva	8.033.730	7.519.212
Totaal 2.4 Kortlopende schulden	14.655.175	13.678.354

Quadraam beschikt over een rekening courant krediet van EUR 7 miljoen, echter hiervan is 2016 geen gebruik gemaakt.

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit bovenstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)	31-12-2016	31-12-2015
2.4.7.1 Loonheffing	2.957.981	2.947.590
2.4.7.2 Omzetbelasting	33.762	6.444
2.4.7.3 Premies sociale verzekeringen	974.946	934.511
Totaal 2.4.7 Belastingen en premies soc. verzekeringen	3.966.689	3.888.545

(bedragen in €)	31-12-2016	31-12-2015
2.4.10.2 Vooruitontvangen subsidies OCW	486.513	655.885
2.4.10.4 Vooruitontvangen termijnen	1.872.396	1.667.137
2.4.10.5 Vakantiegeld- en dagen	2.860.156	2.795.964
2.4.10.6 Accountants- en administratiekosten	38.672	36.000
2.4.10.7 Rente	1.198	2.100
2.4.10.8 Overige	2.774.796	2.362.126
Totaal 2.4.10 Overlopende passiva	8.033.730	7.519.213

Financiële instrumenten

Algemeen

Quadraam maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de organisatie blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, debiteuren en overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat de stichting loopt concentreert zich voornamelijk bestaande op debiteuren en overige vorderingen. Met de meeste tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben in het verleden aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

Renterisico en kasstroomrisico

De organisatie loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteafspraken loopt de organisatie risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico.

Prijsrisico

Als gevolg van beleggingen in beursgenoteerde obligaties loopt de organisatie prijsrisico. Fluctuaties in de koers hebben een beperkte impact op het resultaat en op het eigen vermogen van de stichting.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder liquide middelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

Baten

(3.1) Rijksbijdragen

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	101.989.163	99.182.311	99.201.122
3.1.2	Overige subsidies OCW	8.440.483	5.839.604	5.767.278
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	469.494	519.078	1.078.321
Totaal 3.1 Rijksbijdragen		110.899.139	105.540.993	106.046.722

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.1.2.1.1	Geoomerkte subsidies	786.080	684.519	790.413
3.1.2.2.1	Niet-geoomerkte subsidies	7.654.403	5.155.085	4.976.865
Totaal 3.1.2 Overige subsidies OCW		8.440.483	5.839.604	5.767.278

(3.2) Overige overheidsbijdragen en -subsidies

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen en -subsidies	941.965	752.400	703.708
3.2.2	Overige overheidsbijdragen	743.640	430.441	490.105
Totaal 3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies		1.685.604	1.182.841	1.193.813

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Bijdragen huisvesting	540.927	521.500	489.640
	Subsidievergoeding ID-banen	32.418	37.666	37.666
	Bijdrage overige	368.620	193.234	176.401
Totaal 3.2.1.2 Overige gemeentelijke bijdr. en subsidies		941.965	752.400	703.708

(3.5) Overige baten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
3.5.1	Verhuur	313.361	438.000	405.906
3.5.2	Detachering personeel	756.824	758.730	535.920
3.5.3	Schenking	-	-	16.000
3.5.4	Sponsoring	560	-	1.745
3.5.5	Ouderbijdragen	3.480.770	3.136.503	3.198.208
3.5.6	Overige	673.316	461.755	1.275.621
Totaal 3.5 Overige baten		5.224.831	4.794.988	5.433.400

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Samenwerkingsverband	13.500	13.500	241.426
	Boekenfonds	-	28.500	19.966
	Kantine opbrengsten	62.579	48.216	61.768
	Personele baten	81.377	11.820	111.659
	Overige	515.861	359.720	840.803
Totaal 3.5.6 Overige		673.316	461.755	1.275.621

Lasten

(4.1) Personeelslasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1.	Lonen en salarissen	85.351.892	82.004.770	83.491.201
4.1.2	Overige personele lasten	5.843.992	3.623.226	4.083.988
4.1.3	Uitkeringen	-361.327	256.151	-182.000
Totaal 4.1.1 Lonen en salarissen		90.834.557	85.884.147	87.393.189

(4.1.1) Lonen en salarissen

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.1.1	Brutolonen en salarissen	68.804.358	65.572.095	67.036.056
4.1.1.2	Sociale lasten	8.212.956	8.061.843	7.835.995
4.1.1.3	Pensioenpremies	8.334.577	8.370.832	8.619.150
Totaal 4.1.1 Lonen en salarissen		85.351.892	82.004.770	83.491.201

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	927.930	272.753	467.107
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	2.387.397	1.176.481	1.506.002
4.1.2.3	Overig	2.528.665	2.173.992	2.110.879
Totaal 4.1.2 Overige personele lasten		5.843.992	3.623.226	4.083.988

Pensioenregeling

Stichting Quadraam is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegdpensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). Gezien het feit dat de pensioenregeling een multi-employer regeling betreft is de pensioenregeling en een toegezegdebijdrageregeling (defined contribution-regeling) verantwoord. De verplichtingen in verband met bijdragen aan de pensioenregeling zijn derhalve als last in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarover de bijdragen zijn verschuldigd. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de stichting geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

De medewerkers van Quadraam vallen onder de CAO VO. De pensioenen van de stichting zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl). Per ultimo 2016 staat de dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP op 96,6%.

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

(4.1.2) Overige personele lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	761.950	185.400	467.107
4.1.2.2	Personeel niet in loondienst	2.387.397	1.176.481	1.506.002
4.1.2.3	Overig	2.528.665	2.173.992	2.110.879
Totaal 4.1.2 Overige personele lasten		5.678.012	3.535.873	4.083.988

(4.2) Afschrijvingen

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.2.2	Materiële vaste activa	4.120.599	4.479.374	4.168.622
Totaal 4.2 Afschrijvingen		4.120.599	4.479.374	4.168.622

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Gebouwen en verbouwingen		975.377	1.041.303	961.942
Inventaris en apparatuur		3.145.222	3.438.071	3.206.680
Totaal 4.2.2 Afschrijvingen Materiële vaste activa		4.120.598	4.479.374	4.168.622

(4.3) Huisvestingslasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.3.1	Huur	606.908	630.388	579.875
4.3.2	Verzekeringen	6.940	14.500	13.811
4.3.3	Onderhoud	1.563.503	1.697.455	514.575
4.3.4	Energie en water	1.565.027	1.606.503	1.630.885
4.3.5	Schoonmaakkosten	2.015.456	2.034.223	2.013.326
4.3.6	Heffingen	371.634	265.143	225.194
4.3.8	Overige	114.991	137.767	114.980
Totaal 4.3 Huisvestingslasten		6.244.458	6.385.979	5.092.647

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

(4.4) Overige lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
4.4.1	Administratie en beheerslasten	5.156.500	5.330.122	4.916.624
4.4.2	Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.160.719	4.198.270	4.117.761
4.4.3	Dotatie overige voorzieningen	590.798	647.703	1.396.797
4.4.4	Overige	5.529.736	3.720.372	4.093.106
Totaal Overige lasten		15.437.754	13.896.467	14.524.288

Onderstaand zijn detailoverzichten van de rubrieken uit bovenstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
	Administratie- en beheerslasten	505.209	425.584	466.048
	Kosten hardware- en software	950.261	1.114.509	922.848
	Contributies en abonnementen	370.775	349.553	355.778
	Kopieerkosten	419.964	541.382	419.524
	Telefoon- en portokosten	270.917	317.444	307.101
	Organisatie- en advieskosten	2.049.037	1.991.346	1.837.142
	Public Relations kosten	410.754	320.900	393.774
	Afboeking en voorziene debiteuren	30.099	130.766	63.652
	Accountantskosten	81.927	75.000	84.446
	Verzekeringen	67.556	63.638	66.311
Totaal 4.4.1 Administratie en beheerslasten		5.156.500	5.330.122	4.916.624

(bedragen in €)	Realisatie 2016			Realisatie 2015		
	Flynth	Overig	Totaal	KPMG / Flynth	Overig	Totaal
Honorarium onderzoek jaarrekening	74.970	-	-	78.350	-	78.350
Honorarium andere controleopdrachten	6.958	-	-	6.096	-	6.096
Totaal Accountantskosten	81.927	-	-	84.446	-	84.446

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Leermiddelen	2.877.847	2.731.124	2.757.111
Digitale leermiddelen	513.872	441.628	472.439
Leer- en hulpmiddelen	720.156	938.018	834.925
Inventaris	48.845	87.500	53.287
Totaal 4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	4.160.719	4.198.270	4.117.761

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Dotatie overige voorzieningen (onderhoud)	590.798	647.703	1.396.797
Totaal 4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	590.798	647.703	1.396.797

(bedragen in €)	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Culturele- en buitenschoolse activiteiten	2.214.707	1.643.753	1.852.098
Kosten gedetacheerde leerlingen	2.644.048	1.528.369	1.573.381
Wervingskosten leerlingen	60.515	74.500	86.606
Zorgkosten leerlingen	545.802	438.900	527.459
Kantinekosten	64.664	34.850	53.561
Totaal 4.4.4 Overige	5.529.736	3.720.372	4.093.106

Toelichting op de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten

(5.0) Financiële baten en lasten

(bedragen in €)		Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
(5.1)	Rentebaten	6.202	-	16.832
(5.3)	Waardeveranderingen financiële vaste activa en beleggingen	-22.994	-	103.224
(5.4)	Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	157.409	194.188	181.471
(5.5)	Rentelasten	-11.295	-33.415	-26.254
Totaal Financiële baten en lasten		129.321	160.773	275.272

(7.0) Resultaat deelnemingen

Stichting Quadraam neemt ultimo 2016 onmiddellijk dan wel middellijk deel in de volgende vennootschappen:

Statutaire naam	Vestigingsplaats	Percentage
Quadraam Krachtwerk B.V.	Duiven	100%

Quadraam BV ondersteunt, helpt en begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Quadraam BV heeft als doel, artikel 3 van de statuten, het verkrijgen, beheren en exploiteren van een arbeidsservaringsplaats en/of arbeidstrainingscentrum. Daarnaast heeft de vennootschap als doel het uitvoeren van opdrachten op het gebied van arbeidsreïntegratie, jobcoaching, arbeidstraining en/of productiewerk en het aanbieden van professionele begeleiding op voormelde gebieden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (enkelvoudig)

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huisvesting

In 2016 zijn de bouwwerkzaamheden voor de nieuwbouw Arnhem International School in de wijk Schuytgraaf in Arnhem van start gegaan. De totale investering in de nieuwbouw AIS inclusief bijdragen van de gemeente Arnhem, Nijmegen, Wageningen/Ede/Barneveld en de provincie Gelderland is € 9.200k, waaronder een eigen investering van Qua-

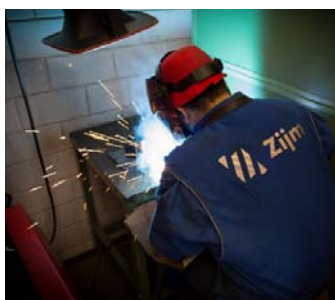
draam van maximaal € 1.063k. Het gebouw komt in juridische én economische eigendom van Quadraam. Naar verwachting zal het nieuwe pand in maart 2017 worden opgeleverd.

In 2016 zijn tevens bouwprojecten gestart voor een extra etage van Lyceum Elst, voor nieuwbouw van het Lorentz, verbouwing van het Beekdal en het Montessori College. Naar verwachting zullen deze projecten in 2017 afgerond worden.

Leasing

(bedragen in € exclusief omzetbelasting)

Autoleasing: Sternlease	32.483	< 1 jaar	57.336	> 1 jaar en < 5 jaar
Kluisjes: Noki Lock	73.982	< 1 jaar	295.928	> 1 jaar en < 5 jaar

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (enkelvoudig)

Aanbestedingscontracten

Quadraam heeft diverse contracten afgesloten waaruit een afnameverplichting voortvloeit. Hieronder een overzicht van deze contracten:

Contracten

Dienst	Looptijd	Contractwaarde in € per jaar	Partij
Levering personeelsinformatiesysteem	Onbepaalde tijd	104.500	AFAS
Licentie Magister	31-07-17	175.750	Schoolmaster
Licentie SomToday	Onbepaalde tijd	105.000	SomToday
IT-dienstverlening	23-10-17	594.000	Unilogic
Hosting Exact	31-12-18	38.300	VCD
Onderhoud brandmeldinstallaties, meldkamer en	31-12-17	27.000	VDP Beveiligingstechnieken
Huur en onderhoud repro	31-05-20	58.000	Canon
Levering elektra	31-12-17	232.900	Engie
Accountancy diensten	31-12-19	50.800	Flynth Audit
Levering gas	31-12-17	176.867	Greenchoice
Netwerkbeheer	01-10-17	66.800	Triple P
Abonnementen Mobiele telefonie	01-07-19	52.500	KPN
Internetverbinding	29-01-18	59.400	Triple P/Surfnet
Huur en onderhoud Multifunctionals + repro's	01-10-20	176.500	Ricoh
Schoonmaakdienstverlening	01-02-18	1.204.266	Aalbers
Schoonmaakdienstverlening	01-02-18	413.662	Nederrijn
Sanitaire voorzieningen	01-02-18	244.962	Nederrijn
Licenties ELO	01-08-18	128.387	It's learning
Schoonmaak kwaliteitsinspecties	01-02-18	39.845	Pro Mereor
Beheer netwerk	30-09-17	80.780	Triple P
Microsoft licenties	31-12-17	135.630	SLB Diensten
Totaal		4.165.849	

BWW regeling

De Boven Wettelijk Werkloosheidsuitkeringregeling (BWW) wordt sinds ultimo 2012 gepresenteerd als een Niet uit de balans blijvende verplichting.

In 2016 is er aan gemiddeld 70 (ex-) werknemers van Quadraam een uitkering betaald

de verrekening van het Ministerie van OCW in 2016 bedroeg in totaal € 267k, waarvan DUO de resterende maanden van 2015 (november en december) ingehouden en de periode jan t/m augustus van 2016. Om dezelfde systematiek als in 2015 te hanteren is er een inschatting gemaakt van de inhouding voor september en oktober.

In 2017 wordt een bedrag verwacht rond de 360k voor de 25% ERD van de lasten van (boven) wettelijke ww-uitkeringen.

Niet uit de balans blijvende rechten

Conform artikel 5 van de regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" is het mogelijk een vordering op te nemen in de balans op OCW. Quadraam heeft er voor gekozen de vordering op OCW niet via de balans te laten lopen maar via de "Niet uit de balans blijvende rechten" in de jaarrekening te presenteren. Het niet uit de balans blijvende recht op OCW bedraagt dit verslagjaar € 6.507k.

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm 2015	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-16	Resultaat 2016	Art 2: 403 BW	Deelname	Consolidatie
Quadraam Krachtwerk BV	BV	Duiven	-	-971.935	-282.867	Nee	100%	Ja
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06	Stichting	Gemeente Arnhem	-	0*	0*	Nee	10%	Nee
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.04	Stichting	Gemeente Duiven	-	0*	0*	Nee	33%	Nee

* Eigen vermogen en resultaat zijn nog niet bekend, doordat accountantscontrole op beide stichtingen nog niet is afgerond/gestart.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06 heeft per 31.12.2015 een eigen vermogen van 1.096k en het resultaat van 2015 betrof 524k.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.04 heeft per 31.12.2015 een eigen vermogen van 165k en het resultaat van 2015 betrof 27k.

Quadraam Krachtwerk BV

Quadraam BV ondersteunt, helpt en begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Quadraam BV heeft als doel, artikel 3 van de statuten, het verkrijgen, beheer en exploiteren van een arbeidsservaringsplaats en/of arbeidstrainingencentrum. Daarnaast heeft de vennootschap als doel het uitvoeren van opdrachten op het gebied van arbeidsreïntegratie, jobcoaching, arbeidstraining en/of productiewerk en het aanbieden van professionele begeleiding op voormelde gebieden.

De Stichting Quadraam heeft 100% van de aandelen in bezit van de Quadraam BV. Hierdoor heeft Stichting Quadraam voor 100% zeggenschap over Quadraam Krachtwerk BV.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06

Op 27 juni 2013 is de Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.06 van de gemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden en/of Rozendaal opgericht. Deze stichting wordt bestuurd vanuit vertegenwoordigers van de aangesloten bevoegd gezagsorganen. De stichting heeft als doel:

- voor het vormen en in stand houden van een regionaal samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a lid 2 Wet op het voortgezet onderwijs
- het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen
- het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.04

Op 25 juni 2013 is de Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs V(S)O 25.04 van de gemeenten Duiven, Montferland, Rijnwaarden, Westervoort en Zevenaar opgericht. Deze stichting wordt bestuurd vanuit vertegenwoordigers van de aangesloten bevoegd gezagsorganen. De stichting heeft als doel:

- voor het vormen en in stand houden van een regionaal samenwerkingsverband in de zin van artikel 17a lid 2 Wet op het voortgezet onderwijs
- het realiseren van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen, en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen
- het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Model G (Geoormerkte subsidies)

G.1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(bedragen in €)								
Omschrijving	Brinnr.	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-16	Ontvangen	Lasten	Saldo 31-12-16
Samenwerking Lerarenopedingen & scholen VL06	03RR	592835-1	18-12-13	130.000	-	130.000	130.000	-
Samenwerking Lerarenopedingen & scholen VL06	05FF	592822-1	18-12-13	130.000	-	130.000	130.000	-
Zijinstroom 2013 Z13V	03RR	550492-1	20-08-13	20.000	11.386	-		11.386
Zijinstroom 2013 Z13V	16SK	563560-1	21-10-13	20.000	9.000	-	9.000	-
Zijinstroom 2013 Z13V	25GL	562467-1	20-09-13	20.000	20.000	-		20.000
Zijinstroom 2014 Z14V	03RR	655063-1	20-10-14	20.000	18.847	-		18.847
Zijinstroom 2014 Z14V	16SK	645585-1	20-10-14	20.000	12.208	-	12.208	-
Zijinstroom 2014 Z14V	20RM	645555-1	20-10-14	40.000	3.208	-	3.208	-
Verlofsubsidie 2012/2013 Lorentz Groep	20TZ	412586-1	25-10-12	37.168	8.280	-	8.280	-
Verlofsubsidie 2012/2013 Scholengroep Gelders Mozaïek	25GL	475273-2	25-10-12	34.619	7.065	-	7.065	-
Lerarenbeurs LB LBV3 13/14 03RR Candea College	03RR	549159-1	18-12-13	57.223	10.226	-	10.226	-
Lerarenbeurs LB LBV3 13/14 16SK Liemers College	16SK	549824-1	20-09-13	35.942	3.783	-	3.783	-
Lerarenbeurs LB LBV3 13/14 25GL Scholengroep Gelders Mozaïek	25GL	550088-1	20-08-13	57.145	5.044	-	5.044	-
Verlofsubsidie LB LBV4 14/15 Olympus College	05FF	643043-1	18-12-14	27.715	2.948	-	2.948	-
Verlofsubsidie LB LBV4 14/15 Probus	12NW	644577-1	22-09-14	5.685	1.263	-	1.263	-
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Candea College	03RR	674284-1	21-09-15	72.348	45.431	-	29.916	15.515
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Olympus College	05FF	706781-1	21-09-15	17.431	12.320	-	7.155	5.165
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Symbion	08PS	707603-1	21-09-15	6.698	3.907	-	3.907	-
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Probus	12NW	707895-1	21-09-15	7.747	4.519	-	4.519	-
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Liemers College	16SK	708325-1	21-09-15	42.932	25.044	5.326	30.370	-
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 Lorentz Groep	20TZ	708535-1	21-09-15	75.414	43.992	-5.165	35.060	3.766
Lerarenbeurs LB LBV5 15/16 SGM Arnhem Noord	25GL	705782-1	21-09-15	62.865	37.478	-1.937	35.541	-
Lerarenbeurs LVO6 16/17 03RR Candea College	03RR	775041-1	20-09-16	59.132	-	59.132	24.638	34.493
Lerarenbeurs LVO6 16/17 05FF Olympus College	05FF	775373-1	20-09-16	10.691	-	10.691	4.454	6.236
Lerarenbeurs LVO6 16/17 08PS Symbion	08PS	775585-1	20-09-16	3.341	-	3.341	1.392	1.948
Lerarenbeurs LVO6 16/17 16SK Liemers College	16SK	740859-1	20-09-16	49.110	-	49.110	20.462	28.647
Lerarenbeurs LVO6 16/17 20TZ Lorentz Groep	20TZ	776920-1	20-09-16	70.073	-	70.073	25.856	44.216
Lerarenbeurs LVO6 16/17 25GL SGM Arnhem Noord	25GL	777373-1	20-09-16	72.245	-	72.245	27.213	45.031
Totaal subsidie zonder verrekenclausule				1.205.523	285.950	522.816	573.514	235.252

Model G (Geormerkte subsidies)

G.2 A Verantwoording van subsidies met verrekenclausule

(bedragen in €)					Bedrag	Saldo			Saldo
Omschrijving	Brinnr.	Kenmerk	Datum	toewijzing	01-01-16	Ontvangen	Lasten	Investering	31-12-16
Praktijkleren Groen Onderwijs 2015	20TZ	664908-1	18-12-14	10.495	7.620		7.620		-
Totaal aflopende subsidie met verrekenclausule				10.495	7.620	-	7.620	-	-

G.2 B Verantwoording van subsidies met verrekenclausule

Doorlopend na 31-12-2016

Omschrijving	Brinnr.	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-16	Ontvangen	Lasten	Investering	Saldo 31-12-16
SWV extra en lichte ondersteuning 25.06 en 25.04			31-12-15	35.507	35.507	40.759	17.333		58.932
Totaal doorlopende subsidie met verrekenclausule				35.507	35.507	40.759	17.333	-	58.932
Totaaloverzicht:									
Totaal aflopende en doorlopende subsidie met verrekenclausule				46.002	43.127	40.759	24.953	-	58.932
Totaal subsidie zonder verrekenclausule				1.205.523	285.950	522.816	573.514	-	235.252
Totaal subsidies met en zonder verrekenclausule				1.251.525	329.077	563.575	598.467	-	294.184

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Quadraam van toepassing zijnde regelgeving: WNT-maximum voor het onderwijs, klasse F en 16 complexiteitspunten.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor Stichting Quadraam is € 164.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking.

bedragen x € 1	M.A. Mittelmeijer	H. Diender-van Dijk
Functies(s)	Voorzitter CvB	Lid CvB
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	echte dienstbetrekking	echte dienstbetrekking
Individueel WNT-maximum	164.000	164.000
Bezoldiging		
Beloning	159.238	134.945
Beloningen betaalbaar op termijn	15.435	14.754
Totaal bezoldiging	174.672	149.700

Functies(s)	Voorzitter CvB	Lid CvB
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja	ja
Individueel WNT-maximum	178.000	178.000
Bezoldiging		
Beloning	150.807	123.394
Beloningen betaalbaar op termijn	15.928	15.173
Totaal bezoldiging	166.735	138.567

Quadraam maakt gebruik van het WNT/overgangsrecht.

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	F. Mutsaers	S. Ausems	R. Simons	J. Hoekstra	H. van Wijk	F. Veerman	J. Hendriks
Gegevens 2016	Voorzitter	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RVT	Voormalig voorz. RvT	Oud lid RvT
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	24.600	16.400	16.400	16.400	16.400	16.400	16.400
Bezoldiging							
Beloning	9.000	6.000	6.000	6.000	6.000	-	-
Totaal bezoldiging	9.000	6.000	6.000	6.000	6.000	-	-

Gegevens 2015	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	26.700	17.800
Bezoldiging							
Beloning	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	9.000	5.750

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Ondertekening

J. Langerhuizen
H. van Wijk
S.C.A.M. Ausems
J.A. Hoekstra
F.W. Mutsaers
S.M. van der Lyke
P.R.J. Simons

M. Mittelmeijer
E. Diender

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht van Samenwerkingsstichting Voortgezet Onderwijs Overbetuwe, Arnhem en Liemers

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening 2016 van Samenwerkingsstichting Voortgezet Onderwijs Overbetuwe, Arnhem en Liemers te Duiven gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Samenwerkingsstichting Voortgezet Onderwijs Overbetuwe, Arnhem en Liemers op 31 december 2016 en van het geconsolideerde en enkelvoudige resultaat over 2016 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Samenwerkingsstichting Voortgezet Onderwijs Overbetuwe, Arnhem en Liemers, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.3 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het College van Bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het College van Bestuur afwogen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in conti-

nuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het College van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het College van Bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het College van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscri-

teria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het College van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Woerden, 18 mei 2017

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Flynth Audit B.V.

S. van der Veer AA